

σκατό: Φρ. *Εγίνηκε σκατά κι άπόσκατα (έμεθύσθη μέχρι άναισθησίας). 2) *Η κόπρος τών βροσκημάτων Θράκ. (Σουφλ.)

άποσκατούρι τό, άμάρι. *ποσκατούριν Κύπρ.
*Εκ του ουσ. άπόσκατο και της καταλ. -ούρι.
*Υπολείμματα κοπράνων.

άποσκαφή ή, Εϋβ. (*Ορ. κ.ά.) Ζάκ. Θράκ. (Λούπιδ.) *Ιων. (*Αλάτσατ.) Κάρι. Κέρκ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) Ρόδ. άπουσκαφή Θράκ. (Μάδυτ.) Σκίαθ. Σκόπ. κ.ά.
*Εκ της προθ. άπό και του ουσ. σκαφή.

1) Σκαφή, άνασκαφή του έδάφους προς καλλιέργειαν Κεφαλλ.: *Εγίνηκε ένα ξελόγωμα με τρεις άποσκαφές (ξελόγωμα = εκχέρσωμα θαμνώδους έδάφους). 2) *Η μεταξυ έσκαμμένου και άσκάφου άγρου σχηματιζόμενη αύλαξ Εϋβ. (*Ορ.) *Ιων. (*Αλάτσατ.) Κάρι. Κέρκ. Ρόδ. Σκόπ.: Σύριζα 'ς του δρόμου φέραμι άπουσκαφή Σκόπ. Συνών. ιδ. έν λ. άπόβα (II) 1. 3) Αύλαξ ως σύνορον μεταξυ άγρων ή άμπελώνων Θράκ. (Λούπιδ. Μάδυτ.) Σκίαθ. 4) *Επί έργατων σκαπτόντων άγρον ή άμπελώνα ούχι κατ' ευθειαν, άλλ' εκάστου τών προς τα άριστερά τοποθετουμένου εις άπόστασιν τινα όπισθεν ούτως, ωστε ή σκαφή του έδάφους χωρεί εις σχήμα κλιμακωτόν, άσκαφος άπόστασις μεταξυ εκάστου τών προς τα δεξιά έργατων Πελοπν. (Βούρβουρ.): Πάρε την άποσκαφή σου (τουτο λέγει ο πρώτος, άποχωρών προς άνάπαυσιν, προς τον μετ' αυτόν, όστις άφου ίσογραμμίση το σκαπτόμενον έδαφος άποχωρεί επίσης προς άνάπαυσιν). 5) Το έσκαμμένο έδαφος, το όποιον ο έργάτης άφίνει όπισθεν του Ζάκ.

άποσκαφίζω Πόντ. (Σάντ.)

*Εκ της προθ. άπό και του ουσ. σκαφή.

Καθαρίζω τα σιτηρά δια δίσκου συνήθως ξυλίνου έχοντος βραχεία χείλη αναρίπτων αυτά προς τα άνω ούτως, ωστε να πίπτουν πάλιν έντός αυτού. Συνών. τεπουρίζω.

άποσκάφισμα τό, Πόντ. (Σούριμ. κ.ά.) άποσκάφισμαν Πόντ. (Σάντ.)

*Εκ του ρ. άποσκαφίζω. *Ιδ. και ΙΒογιατζιδ. έν *Αθηνά 28 (1916) Λεξικογρ. *Αρχ. 117 κέξ.

*Ο δια καταλλήλου δίσκου καθαρισμός τών σιτηρών δι' ανατινάξεως αυτών προς τα άνω. Συνών. τεπούρισμαν.

άποσκάπτω Κρήτ. Πελοπν. (Οίν.) κ.ά. *ποσκάπτω Κρήτ. Σύμ. κ.ά. άποσκάβω Πελοπν. (Κορινθ. Λακων.) κ.ά. άπουσκάβον Στερελλ. (Αιτωλ.) άποσκάβω Χίος κ.ά. *ποσκάβω Σύμ. κ.ά. *ποσκάβου Εϋβ. (Κονίστρ. κ.ά.)

*Εκ του άρχ. άποσκάπτω.

Τελειώνω την σκαφήν ή την δια της σκαφής καλλιέργειαν ένθ' άν.: *Εναν έργον ειχαν κι τ' άπόσκαφαν Αιτωλ. *Απουσκάβιτι τ' άμπέλ' σήμερα, να πάρον κ' έγώ τ'ς άργάτις; αυτόθ. *Ο,τι κι άποσκάφουν απούν το ρόδι Σύμ.

άποσκαψιά ή, άμάρι. άπουσκαψιά Στερελλ. (Αιτωλ.)

*Εκ του ρ. άποσκάπτω.

Το σημειον του έδάφους, όπου διακόπτεται ή σκαφή: Τον σύνορον του χουραφιου ειμι μέσ' 'ς την άπουσκαψιά. Τον τοαπι τό 'χου χουμένου μέσ' 'ς την άπουσκαψιά.

άποσκεβρώνω Λεξ. Δημητρ.

*Εκ της προθ. άπό και του ρ. σκεβρώνω.

*Ιδια επί σανίδων, κυρτοῦμαι όλως, στρεβλοῦμαι.

άποσκελετώνω Πελοπν. (Μάν.) — Λεξ. Δημητρ.

*Εκ της προθ. άπό και του ουσ. σκελετός.

Μέσ. καθίσταμαι οιονει σκελετός, άπισχναίνομαι: Είμαι άποσκελετωμένος από την πείνα Λεξ. Δημητρ. *Ητανε κοπέλλα φρεγάδα και τώρα την κατανήσανε οι γέννες άποσκελετωμένη Μάν.

άποσκελίζω Πόντ. (Κερασ. κ.ά.) *ποσκελίζω Ρόδ. *ποσκελῶ Ρόδ. άποσκουλίζω Πόντ. (*Οφ. Σαράχ. Τραπ.) Μέσ. άποσκουλιουμαι Πόντ. (Σάντ.)

*Εκ της προθ. άπό και του μεταγν. ρ. σκελίζω. Δια τον τύπ. άποσκουλίζω πβ. σκουλος παρά το σκέλος. Πβ. το παρ' *Ησυχ. «άποσκελίσαι· παιδικήν όρησιν όρηήσασθαι».

1) Διέρχομαι άνωθεν τινος άνοιγον τα σκέλη, διασκελίζω Ρόδ. Συνών. άποδιασκελίζω, άποσκελώνω 2, διασκελίζω. 2) Διαίρω τα σκέλη, οϊον προς βάδισιν Πόντ. (Κερασ. κ.ά.): *Εγανάχτεσα και ν' άποσκελίζω κ' έπορω (άπέκαμα και δέν ήμπορω να προχωρήσω) Κερασ. 3) *Εξάρθρω το σκέλος, τον πόδα, διασπῶ, σχίζω Πόντ. (Κερασ. *Οφ. Σάντ. Σαράχ. Τραπ.): *Αποσκελίσον την κοσσάραν (την όρνιθα) Κερασ. *Αώρα έρχουμαι άποσκελίζω σε! (άπειλή) αυτόθ. Κρούω τδ' άποσκουλίζω σε! *Οφ. Σαράχ.

β) Μέσ. πάσχω εξάρθρωσιν τών ποδών Πόντ. (Σάντ.)

άποσκελισμα τό, άμάρι. άποσκουλιγμαν Πόντ. (Σάντ.)

*Εκ του ρ. άποσκελίζω.

*Εξάρθρωσις του σκέλους, του ποδός.

άποσκελώμαν τό, Πόντ. (Κερασ.) άπουσισέλουμα Λέσβ.

*Εκ του ρ. άποσκελώνω.

Το άνοιγμα τών σκελών.

άποσκελωματζά ή, άμάρι. άποσκελωματζά Νάξ. (*Ατύρανθ.)

*Εκ του ουσ. άποσκελώμα και της καταλ. -ζά.

Το διάστημα τών διεστώτων ποδών: Μεγάλες ποῦ 'ναι οι άποσκελωματζές σου! Συνών. ιδ. έν λ. άποδιασκελζά 1.

άποσκελώνω άμάρι. *ποσκελών-νω Τήλ. άπουσισιλώνων Λέσβ. Μέσ. άποσκελοῦμαι Πόντ. (Κερασ.)

*Εκ της προθ. άπό και του ουσ. σκέλος.

1) Διανοιγω τα σκέλη Πόντ. (Κερασ.): *Επεσκελῶθες κ' εκατσε (εκάθισες με άνοιγμένα τα σκέλη). Συνών. άποδιασκελώνω. 2) *Αποσκελίζω 1, ο ιδ., Τήλ.

3) *Επί άφροδισιακής συνουσίας, άνοιγω τα σκέλη Λέσβ. β) *Ερω έμμανως Λέσβ.

άπόσκεπα έπίρρ. *Ηπ. — ΙΓρουπάρ. Σκαραβ. 24 άπόσκιπα *Ηπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Μακεδ. (Καταφύγ.)

*Εκ της προθ. άπό και του ουσ. σκεπή. *Η λ. και έν Χρον. Μορ. 4038 υπό άλλην σημασίαν.

1) *Υπό σκέπην, εις τόπον όπου δέν εισχωρεί άνεμος ή ο ήλιος ΙΓρουπάρ. ένθ' άν.: Ποίημ.

. . . έχουν στήσει

δυο χελιδόνια μιá φωλεά, άγάπης παρεκκλήσι, κι από τον ήλιο άπόσκεπα κι από τ' άγριοβόρι.

2) Κρυφίως, μετά προφυλάξεως *Ηπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Μακεδ. (Καταφύγ.): Πήγαινε κρυφά κι άπόσκεπα να μη σε ιδῆ κανεις *Ηπ.

άποσκεπάζω Ζάκ. *Ηπ. Κέρκ. Κρήτ. (Βιάνν. Σέλιν. Χαν.) Κως Παξ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) — ΚΚρυσταλλ. *Εργα 2,87 άποσκεπάζω Πόντ. (*Ιμερ. Κερασ. Σάντ. Σούριμ. Τραπ. Χαλδ.) άπουσκιπάζου *Ηπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (*Αδριανούπ. Αίν.) Μακεδ. (Βογατσ. κ.ά.) Σαμθθρ. Σκόπ. Στερελλ. (Αιτωλ.) κ.ά. άπουσκιπάζου Μακεδ. (Βλάστ.) κ.ά. *ποσεπάζου Εϋβ. (Αύλωνάρ.

κ.ά.) 'ποδ-δεπάζω Κύπρ. — Δλιπέρι. Τζωπρ. τραούδ. 2,13 ἀποδεπάζ-ζω Καλαβρ. (Μπόβ.) 'ποδεπάζ-ζω Καλαβρ. (Μπόβ.) 'ποδεπάω Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀποσκεπάνω Πόντ. (Οίν.) ἀπουσκιπάν-νου Λυκ. (Λιβύσσ.)

Τὸ μεσν. ἀποσκεπάζω.

1) Ἀφαιρῶ τὸ σκέπασμα, ἀποκαλύπτω Καλαβρ. (Μπόβ.) Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κερασ. Οίν. Σάντ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ.): 'Ποδ-δέπασ' τὸ ζυμάριν νὰ μὲν πολ-λυπάρη Κύπρ. Νὰ 'ποδ-δεπάσης τὸν γιόν σου τὸ' ἔχει πολ-λήν πυρὰν ποῦ κοιμᾶται αὐτόθ. Μὴ ἀποσκεπάης τὸ μωρὸν Κερασ. 'Αποσκεπάξον τὸ χαλκὸν (τὸν λέβητα) αὐτόθ. β) Μεταφ. ἀποκαλύπτω, φανερώνω Πόντ. (Κερασ.) — ΚΚρυστάλλ. ἔνθ' ἄν.: Θ' ἀποδκεπάζω τὴ δουλείαν Κερασ. || Ποίημ.

Νὰ ἔξερεις πὼς ἡ ἄβυσσο καὶ τὸ τρανὸ τῆς χάο
λημονημένα καὶ παλαιὰ κρυφὰ μοῦ ἀποσκεπάξουν

ΚΚρυστάλλ. ἔνθ' ἄν. Σύνων. ξεσκεπάζω. Καὶ μέσ. ἀφαιρῶ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς μου Πόντ. (*Ιμερ. Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) 2) Οἰονεὶ ἀποκαλύπτων τι διὰ νὰ ἴδω αὐτὸ παρατηρῶ ἢ παρακλύπτων κοιτάζω Κύπρ.: 'Εποδ-δέπασα τὸ' ἐν τὸν εἶδα. Εὐτὺς ἄν-νοίει καὶ 'ποδ-δεπάζει πὸν-ναν πορτὶν τοῦ παναθυρκοῦ. 'Ποδ-δέπασε εἰς τὴν πόρταν, πκοῖς ἔρχεται. 'Ποδ-δέπασε νὰ δοῦμεν πόθ-θεν ἔρχεται. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1,270 (ἔκδ. RDawkins) «πηγαιννόντά του ἀποσκεπασέν τον εἰς τὸ πέλαγος». Σύνων. προβάλλω. β) Ρίπτω ἐν βλέμμα κάπως ἀδιάφορον καὶ φεύγω Κύπρ. — Δλιπέρι. ἔνθ' ἄν.: Ποίημ.

'Εθέλαμεν σας ἔσ-σω μας, ἔσ-σω σας γιὰ νὰ ποῦμεν
τῶς οἱ νὰ 'ποδ-δεπάσετε τῶς νὰ 'ποχωριστοῦμεν

Δλιπέρι. ἔνθ' ἄν. 3) Ἐπιβλέπω, ἐπιτηρῶ Κύπρ.: 'Εν-νὰ πάω 'ς τὸ χωρὸν τῶς 'ποδ-δέπαζε τῶς τὰ κτηνὰ μου ὅσον νὰ ἔρω. Σύνων. ἀποσκέπω. 4) Καλύπτω ὅλως, ἐν γένει καλύπτω Ζάκ. Ἡπ. Κέρκ. Κρήτ. (Βιάνν. κ.ά.) Πελοπν. (Μάν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Μακεδ. (Βογατσ.) κ.ά.: Δὲν ἀποσκεπάσαμε ἀκόμη τὸ σπίτι, μᾶς λείπουν λίγα κεραμίδια Κρήτ. || Ἄσμ.

Νερατζεῖς μὲ τ' ἄνθη καὶ μὲ νεὸ καρπό,
ἄφ'σε με 'ς τὴ ρίζα ν' ἀποκοιμηθῶ,
μὲ χρυσὸ μαντήλι ν' ἀποσκεπαστῶ

Ἡπ. Κάντε τὸ μνήμα μου βαθειὸ καὶ μέσα βάλετέ με καὶ πάρτε κι ἄσπρα μάρμαρα κι ἀποσκεπάσετέ με Ζάκ. 5) Μεταφ. προστατεύω, ὑποστηρίζω, βοηθῶ Ἡπ. Κρήτ. (Βιάνν.) Κῶς: Νὰ πάρης μιὰ νύφη νὰ σ' ἀγαπᾶ καὶ νὰ σ' ἀποσκεπάξῃ Βιάνν. || Ἄσμ.

'Αγιε μου Γεώργι γλήγορε καὶ γριβοκαβαλλάρι,
βόθηθα καὶ ἀποσκεπάζε τὸ ἄξιο παλληκᾶρι

Ἡπ. β) Μέσ. ἔρχομαι εἰς γάμον, ἰδίᾳ ἐπὶ γυναικός, ὑπανδρεύομαι Κέρκ. Παξ.: Εἶπαμε τὸν καλὸ λόγῳ ν' ἀποσκεπαστῇ κι αὐτὴ ποῦ εἶναι ἀδύνατο μέρος, νὰ πάη 'ς ἀντρός χέριμα Παξ. 'Αποσκεπάστηκε τὸ φτωχὸ κ' ἐγλύτωσε Κέρκ.

6) Συγκαλύπτω τινὰ διὰ νὰ ἀποκρύψω ἐπιμέμπτου πρᾶξιν τοῦ ἢ συγκαλύπτω, ἀποσιωπῶ ἐπιμέμπτου πρᾶξιν Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (*Αδριανούπ. Αἰν.) Ἡπ. (Ζαγόρ.) Κρήτ. (Σέλιν. Χαν.) Μακεδ. (Βογατσ. Βλάστ.) Πελοπν. (Λακων.) Σαμοθρ. Σκόπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.: Πολλὰ εἶχανε καμωμένα πρὶ νὰ παδρευτοῦνε, μὰ τὰ καταφέρανε καὶ τ' ἀποσκεπάσανε Χαν. Τ' ἀπουσκέπασ' οὐλ' αὐτὴ Ζαγόρ. 'Αποσκεπασο τὸ παιδί Λακων. *Ἦτανε κατηγορημένη, ἀλλὰ τὴν 'ποσεπάσανε Αὐλωνάρ. Γιάντα θέλεις ν' τὸ 'ποσεπάσης γιὰ τὰ ἔργατά του; (ν' = νὰ) αὐτόθ. *Ἐδμα πουλ'μᾶ νὰ τ' ἀπουσκιπᾶς' (ἔδμα = τώρα) Σαμοθρ. || Φρ. Ἡ κοιμᾶ δὲν ἀποσκεπάζεται (ἐπὶ τῶν ἀνόμως συλλαμβανουσῶν) Λακων. Σύνων. ἀποκοιμίζω Α 2, σκεπάζω.

ἀποσκέπασι ἢ, Κέρκ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκεπάζω.

1) Ἡ διὰ γάμου ἀποκατάστασις κόρης Κέρκ. Σύνων. ἀποσκέπασμα. 2) Σκοτοδινία, τάσις πρὸς λιποθυμίαν Κρήτ.: 'Εκειὰ ποῦ κάθουμου μοῦ ἔθεν ἀποσκέπασι. Σύνων. σκέπη, σκέπασι.

ἀποσκέπασμα τό, Κέρκ. — Λεξ. Δημητρ. ἀποδκέπασμαν Πόντ. (Κερασ.) ἀποδκέπαγμαν Πόντ. (Κερασ. Σάντ.) Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκεπάζω.

1) Ἀφαίρεσις καλύμματος, ἀποκάλυψις. Σύνων. ξεσκεπασμα. 2) Ἀποσκέπασι 1, ὁ ἴδ., Κέρκ. 3) Συγκάλυψις, ἀποσιώπησις ἐπιμέμπτου πρᾶξεως Λεξ. Δημητρ.

ἀποσκεπαστὰ ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀπουσκιπαστὰ Θράκ. (*Αδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀποσκεπαστός.

Οὐχὶ παρησιαστικῶς, ἀλλὰ συγκεκαλυμμένως, πλαγίως πως: Τοῦ εἶπα ἀπουσκιπαστά.

ἀποσκεπαστικὰ ἐπίρρ. Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. ἀποσκεπαστικός.

Κρυφίως. Σύνων. ἀποσκεπαστικᾶτα.

ἀποσκεπαστικᾶτα ἐπίρρ. Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. ἀποσκεπαστικᾶτος.

'Αποσκεπαστικά, ὁ ἴδ.

ἀποσκεπαστός ἐπίθ. Ἡπ. — Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκεπάζω.

Ὁ φαινομενικῶς μὲν ἀγαθός, πράγματι δὲ δόλιος.

ἀποδκέπαστος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Οίν. κ.ά.) ἀποδέπαστο Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀποδκέπαστος Πόντ. (*Ιμερ.)

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀποσκέπαστος. Ἰδ. Φραντζῆ Χρον. 421,10 (ἔκδ. Βόννης) «νὰ τὸ εἶπωσι τὸν πάπαν γονατιστοὶ καὶ ἀποσκέπαστοι».

1) Ἀσκεπῆς τὴν κεφαλὴν, ἀποκεκαλυμμένος Πόντ. (Κερασ. Οίν. κ.ά.): Φρ. 'Αζώσταρος κι ἀποδκέπαστος ἐπέμ'γεν (ἐπὶ τοῦ ἀκαταστάτου) Ἰμερ. 2) Ὁ μὴ ἐστεγασμένος Καλαβρ. (Μπόβ.)

ἀποσκεπέα ἢ, Κάρι.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀποσκεπέη καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -έα, δι' ἣν ἴδ. -εῖα.

Τόπος ὑπήνεμος.

ἀποσκεπέη ἢ, ἀμάρτ. ἀπουσκιπέη Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. σκεπέη.

Τόπος προστατευόμενος ἀπὸ τὴν βροχὴν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Στερελλ. (Ναύπακτ.)

ἀπόσκεπος ἐπίθ. ΚΠαλαμ. Τάφ. 2 48 ΣΣκίπη Σερεν. λουλουδ. 48.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀπόσκεπος.

1) Ὁ ἄνευ σκέπης, ἀκάλυπτος ΣΣκίπη ἔνθ' ἄν.: Ποίημ. Θὰ κλαίει ἀπόσκεποι οἱ λαλέδες, | 'ς τὸν ἄνεμο τὸν παγερὸ οἱ μενεξέδες καὶ οἱ πανσέδες.

Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. Η 6704 (ἔκδ. JSchmitt) «ἐπεὶ ἂν μισέψουν ἀπεκεῖ κι ἀφήσουσιν τὸν τόπον | ἀπόσκεπον κι ἀφύλαχτον θέλουν ἔλθει οἱ Ρωμαῖοι». Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Μακεδ. (Καστορ.) 2) Ὁ ἀπὸ τοῦ ἀνέμου προστατευόμενος ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.: Ποίημ.

Ποῦ λιμάνι ἀπόσκεπο | 'ς τὴ μαύρη ἀνεμοζάλη,
ποῦ καὶ ξερολίθαρο | νὰ βρῶ γιὰ προσκεφάλι;

ἀποσκέπω Χίος

Τὸ μεταγν. ἀποσκέπω.

Προσέχω, ἐπιτηρῶ, φυλάττω: 'Απόσκεπε τὰ ζῆ, γιὰτι θὰ φύγω γῶ. Σύνων. ἀποσκεπάζω 3.

